

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 180 kor
Fél évre ... 90 kor
Egy negyed évre 45 kor
Egy hónap ... 16 kor

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, 6. színház egyetemes
vasárnapi palatájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Arad, Nyomda Körútján,
"Ezerésség".
Bulevardi Regula Ferdi-
nand L. (József) 124-48. sz.
TELEFON-SZÁM: 201.

Arad, 1920.

Staubert József.

Vasárnap, február 8.

A román állampolgárság.

A kormányzó-tanács nemrég leiratot intézett dr. Veliczi városi prefektushoz, amely szerint a közigazgatási bizottság nem román tagjai kötelesek kinyilatkoztatni, hogy román állampolgárok kívának-e lenni, vagy sem. Dr. Robopolgármester a hó 10-re hívta össze a bizottságot. A polgármester ma kijelentette munkatársunk előtt, hogy a bizottság nem román tagjainak az ülés előtt kell nyilatkoznia. Azok a tagok, akik az ülésen nem jelennek meg, olybá tekintetnek, mint akik tagságukról lemondottak.

Uj közkórház Aradon.

A vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén dr. Bradeán vármegyei főorvos referált a közkórház állapotáról, amely nem a legkedvezőbb. A bizottság felhatalmazta dr. Demian Aurél kórház-igazgatót, hogy már most kezdje meg a szükséges újítások keresztülvételét, javítsa ki a konyhát, építessen a nem regályos betegek részére barakkot, vagy nem állandó jellegű pavilont. Minth a kórházban igen sok olyan beteg is van, akiknek betegsége nem kíván kórházi kezelést, a főszolgabírákat utasították, intézkedjenek, hogy a községek és magánszemélyek vigyék el ezeket a betegeket, így 40-50 ágy fel-szabadul. Dr. Marsien Justin prefektus végül felszólította a kórház-igazgatót, hogy már most tanulmányozza a kórház elhelyezésének és új modern kórház építésének kérdését. Remény van arra, hogy a mostani kórházat értékesíteni lehet s így az új kórház építése nem ütközik nagyobb nehézségekbe annál is inkább, mert a város is hozzájárul a költségekhez, hiszen a kórházi ápoltak 80 százaléka aradvárosi illetőségű.

A pénteki ünnep.

Pénteken ünnepelték Aradon a román fejedelemségek egyesülésének évfordulóját. A városban teljes munkaszünet volt, az üzleteket bezárták, a kávéházak és vendéglők is a nap legnagyobb részében be voltak zárva. Az összes aradi templomokban istentiszteletet tartottak, amelyen a tanulóifjúság is részt vett. A gör. kat. székesegyházban katonai pompával tartották meg a misét, amely után a kivonult csapatok elvonultak Lecea tábornok előtt. Délután 11 órakor az egész ünnepi közönség a Moisa Nicora-lyceum dísztermébe vonult, ahol a Joan Russu-Sirianu önképzőkör ünnepélyt rendezett. Befejezésül Mihail Miklós igazgató mondott ünnepi beszédet.

A pénzülebeliyegezés elvesztette célját.

Nodici György dr. államtitkár, a kolozsvári kormányzótanács pénzügyi resorájának főnöke ezeket mondta a pénzülebeliyegezés tengeri kigyóvá nőtt ügyéről:

— A pénz felülbelyegzése teljesen elvesztette célját. Más célja volt, mint ahová kilyukadtunk. A békekonzferencia határozatai szerint ugyanis a volt monarchia területén alakult új államok tartoznak a békeszerződés aláírásától számított nyolc hónap alatt az összes pénzt kifizetni. Csak azután történhet meg a likvidáció. Szóintem minden az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott pénz egyforma értékkel bír.

Ebben a rövid hivatalos részről elhangzott kritikában benne van az egész lebeliyegezés akcióinak céltalansága. Az, hogy valamely a volt monarchia területén alakult új állam mennyit tartozik átvenni az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott bankjegyekből, nem attól függ, hogy mennyit belyegezték felül ezen bankokból.

Tény az, hogy a monarchia jegybankja, mindaddig, míg a végleges és törvényes felszámolás meg nem történik, felel az általa kibocsátott bankjegyek teljes értékért. Ebben a felelősségben pedig a volt monarchia területi egyformán osztoznak. És nem egyéb, mint a kereskedelmi életben ismert egyetemleges felelősség. Már most, hogy ezen bankjegyekből melyik állam mennyit tartozik átvenni, ezt megállapítani a békekonzferencia pénzügyi bizottságának lesz feladata.

Ilyen körülmények között megeshetik az, hogy egyik állam például hat milliárd értékű bankjegyet belyegeztet felül és ennek darcára is csak öt milliárd értékű tartozik átvenni, mert a békekonzferencia az összes körülmények — terület nagysága, lakosság száma, gazdasági viszonyok, stb. — figyelembevételével, ennyi értékű bankjegyet átvételére, illetve be-cserélésére kötelezte az illető államot.

Délután a városháza előtt katonazene mellett eljártak a Hora-táncot. Délután saufolt nézőtér előtt díszelőadás volt a színházban. Este 8 órakor fáklyásmenet járta végig a kivilágított főutvonalat. A főszekereskedelmi fuiskolában az ünnepi beszédet Miklóssy Aurél igazgató mondotta. A többi iskolában is ünnepély volt, amelyen tanárok méltatták a nap jelentőségét.

Egy dollár: 300 korona.

BUDAPEST. Az osztrák deviza központ a dollár árfolyamát 800, az angol fontét 1000 koronában állapította meg. E tekintélyesen kikerekített kurszok felszínre kerülésével egyidőben megjelent a Daily Telegraph érdekes kimutatása — mintegy illusztrálásul az idegen valuták nagy árának — amely szerint a papírpénz értékesítése a következő: angol fontnál 15, francia franknál 48, líránál 58 és osztrák koronánál 97 százalék. Ugyane forrás szerint a papírpénz forgalma a háború alatt következőképp megsokszorozódott és pedig: Franciaországban 375, Nagybritanniában 244, az amerikai Unióban 171, Olaszországban 485, Németországban 675 és Ausztriában 3700 percenttel. Arra a babonás aggodalomra való tekintettel, hogy a korona árfolyama a nemzetközi piacon esetleg zérusra is lezúdulhat, érdekesnek tartjuk egy wien-i tőzsde tanácsos tanulmányából a következő mondat reprodukálását: A korona im-

már békebeli értékének egyötvened részére esökkent, de az ut 100-tól 2-ig összehasonlíthatatlannul rövidedh, mint az ut 2-től zérusig. Berlinből egyébként — ahol a német birodalom államcsődjének hírért erősen megrázkólik — újra jelentik, hogy a nemzetközi valuta-konzferencia eszméje a megvalósulás küszöbére ért.

Védekezés

a spanyolnátha ellen.

Egy budapesti orvosprofesszor, aki az 1917. évi spanyolnáthajárvány idején ezeket gyógyított sikertel, ugyazólván házi kezelés-sel folytatta el ezt a sokszor halálos kimenetelű kórt. Betegjeinek azt javallta, hogy mielőtt a legkisebb tünete mutatkozik a náthának (rossz közérzet, fej-, garat-fájda) azonnal feküdjönek ágyba, szájukat naponta többször öblögesse alkoholos vízzel, kezeit naponta többször lehetőleg szappannal oldattal fertőtlenítsék, táplálékul pedig ezen két nap alatt minél több borlevest és e mellett sok tojást (lágyra főzve) fogyasszanak. Ajánlatosnak tartja, hogy még azok is, akik rendszerint szeszszel nem élnek, saponkint az étkezés előtt 1-1 pohárka tömény szeszt (törköly, szilvórium, seprő, konyak) fogyasszanak. Az egy-banmaradás legalább két napig tartson. Mindezeknek szigorú betartása mellett a beteg hamar át-ezik a spanyol-náthán, illetve ele-jét veszi a spanyol-náthával járó

a rendszerint végzetes kóváltak-ményű tődgyulladásnak. Ugyan-az az orvos azt is javallja, hogy nedves, hideg időben az utcán lehetőleg ne beszéljünk s a légrés esukott szájjal az orlyukakon keresztül történjék.

Szenet kap a város.

A kormányzó-tanács szenel-oztó bizottsága nemrég megül-totta, hogy a brádi szénbánya Arad városának szenet szállítson. Ma értesülünk, hogy a bizottság a tilalmat feloldotta a brádi bá-nyából 40 vagon szenet utalt ki Aradnak. A város ezt a szenet ki-zárólag a vízmű- és csatornatelep-üzemének fenntartására fordítja. Az az ok, hogy Arad Felejo-zsényből is kapjon szenet, mint illetékes helyen kijelentették, ki-kertelen maradt, mert a petroszé-nyi bányák termelése nem oly nagy, hogy Arad szenet kapjon.

Svájciak Aradon.

A városi-kávéház másnapján pár nap óta egy új és pedig igen tekintélyes pénzszem kelt általános érdeklődést: a svájci frank. A hi-hetetlenül magas svájci pénz be-ronult a Városi-kávéházba és a valuta-láncosok egyébről se be-ezélnek ma, mint svájci frankról. Az Aradon idős svájci katonák, akik egy Bukarestbe irányított gyógyiszervonatot kísérnek, szén-bányá miatt megrekedtek Aradon. Napok óta vesztegelnek már itt, miközben bejárnak a kávéházak-ba, ahol az élelmes ügynökök azonnal megrohanják őket és fi-nom frankjaikat becsorélik kevés-bé finom lebeliyegeztet koronákkal. Egy franknak a mai árfolyama ötven korona, ennyit veszik a valutások, viszonteladásnál már te-temesen növekedik az értéke. Mindennap lehet látni a Városi-ban körismert valutásokat svájci katonák és tisztak társaságában és vidám poharasas kosban kötik meg az üzletet. Egy svájci tiszt tegnap este a ruhatárára ötv-en koronát adott és a ruhatáros-nó majd elszédült a fejedelmi he-norárium láttán. Ugyanaz a tiszt száz koronát adott a kávéházi örg-nénikének és még a legöregebb-vendégek sem emlékeznek arra, hogy valaki nagyobb borraalóval prezentálta volna meg a kávéház-derék néniáját. A svájciak az egy és két frankos borraalókat egy-általán nem tekintik nagynak, te-kintetbe véve a korona mai ala-osony árfolyamát. Érdekes dolog, hogy a dollár és egyéb külföldi valuta elhalványult a fantasztikus svájci frank mellett és a valuta-sok most kérve-kéri az egék urat, hogy sokáig maradjanak még Aradon a derék svájciak.

Cognacok, kékítő és sidolos Eugen Márton

Haszn- és eszmegyekereskedés
Piata Catedral és Strada Romanul (TV-
kölly-tér és Zrínyi-utca sarkán.) 9756

Uj sütőde.

Tiszteltől értesitem a mályon tisztelt
közönséget, hogy Szent Pál-utca 2. számú
saját házámban modern sütődeket létesítettem
ahol tisztán kezelek, házilag készült ko-
nyer kilogrammonként 5 koronáért kap-
ható. Privát kenyerek sütését gondosan
kezelve elvállalom, pontosan reggel 8
órákor d. a. 10 órákor. Hétfőn pártfogást kér

Stefan Tóth, sütőmester
Telefon 979. szám. 9756

Brillians kőveket
régi arany és ezüstpénzeket
magas ártért vesz

L O S O N C Z Y
érmék és ékszereküzlete
Piata Avram Janos I. (Szabadság-tér.) 9756

Szép, földszintes sarokház

a belvárosban, 1 ötörbű, 1 há-
romszobás és 3 kisebb lakással 339
(3-4 talca, melyen kert is van

előnyösen eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 543

Modern üzlethelyiség

a belvárosban, nagyobb iróda-
nak, vagy üzletnek alkalmas,
világos, tágas helyiségekkel

b é r b e a d ó.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 544

C é r n a nagyban kapható

Árpád-tér 5. 521
(zöld templom épület sark.)

Hirdetmény.

Világosi jegyzőségél megüre-
sedvén két rendszeresített segéd-
jegyzői és egy boradókezelési irnoki
állás azonnal elfoglalhatók.

A két segédjegyzői állás java-
dalma a XX. számú Decretum
szerint lesz megállapítva. Megje-
lent a „Gazeta Oficiala” 60. szá-
mában. A boradókezelési irnoki
állásnak jövedelme:

4000 korona fizetés
4400 „ drágasági pótlék és
600 „ lakbér.

Világos, 1920. január 28.
549 **Előjáróság.**

Felhívás.

Alulírottak megvettük
Szalay Mátyásnak és neje-
nek, Zámboi Annának Kis-
iratoson (Csanád megye) fekvő
korcsma és kereskedelmi
üzletét. Felhívjuk a fenti
eladók hitelezőit, hogy üz-
leti követeléseiket nálunk
8 nap alatt jelentsék be.

Kisiratos, 1920. évi ja-
nuár 31. 550

Sándor Mihály,
Horváth Mártonné,
az EL Magyar Matild.

HIREK.

— **Papirhiány.** Bucuresti jelen-
tés szerint az iparügyi miniszte-
rium közli, hogy fűtőanyag hiánya
miatt a papirgyárak kénytelenek
voltak az üzem beszüntetésére. A
papirhiány érzékenyen fogja érin-
teni az egész sajtót.

— **Betöltik a vármegyében a
megüresedett tisztviselői állásokat.**
A vármegyei közigazgatási bizott-
ság ma kimondta, hogy pályázat
után töltse be a megüresedett
állásokat. Arsenovici pénzügy-
igazgató jelentése szerint az el-
mult hóban 640 ezer korona egye-
nes adó és kétféle 500 ezer ko-
rona egyéb adó folyt be. Végül
intézkedés történt, hogy a közsé-
gek a rajtuk keresztülhaladó utak
javításához az eddigi hozzájárú-
lást ötszög tisztorosát tartoznak
viselni.

— **Polónyi Géza meghalt.** Bu-
dapestről érkezett hírek szerint Po-
lónyi Géza volt miniszter tegnap-
előtt elhunyt. Az agg politikus a
kommün alatt átélt izgalmak na-
gyon megviselték, betegeskedni
kezdett és tegnapelőtt vérérdényel-
meszedésben elhunyt.

— **Szűnőben a spanyol-járvány.**
A városi orvosi hivatalból vett ér-
tesítés szerint a spanyolnátha-jár-
vány szűnőben van. Az utóbbi na-
pokban a száraz hideg kedvező
befolyással volt a járvány stagná-
lására. Ma érkeztek be az orvosok
jelentései a megbetegedésekről. Gáj-
ban, Ségában és Polturában ösze-
sen 19 spanyol-beteg van, míg a
város többi részéről 8 esetről tet-
tek jelentést az orvosok. Ezek a
bejelentett megbetegedések régi
keletűek. A tegnapi nap folyamán
két haláleset fordult elő, egy Re-
kovszky Irma nevű esecsemő és
Szeifert Oszkár 31 éves asszony
halt meg spanyol-betegségben.

— **Nem lesznek díjnokok a
számvevőségél.** Dr. Velicia vá-
rosi prefektus jóváhagyta a szám-
vevőség átszervezésére vonatkozó
szabályrendeletet, amely szerint a
számvevőségél ezentul nem lesz-
nek díjnokok és a megüresedett
állásokat betöltik.

— **Pát kapott a város.** A vá-
ros ma a megyei fatermelőktől 6
vagon tüzfát kapott, amelyet az
iskoláknak adnak ki.

— **Elindult a repatriáló vonat.**
A repatriáló vonat, amely ma dél-
után érkezett meg Temesvárról, az
esti órákban indult el Aradról Ma-
gyarországra. Összesen 126 sze-
mély utazott el. A vonat parancs-
noka Burou főhadnagy, akihez az
esetleges panaszok terjesztendők.
— **Eljegyzések Szegő Richárd.**
Neuman Testvérek cég tisztviselője
eljegyezte Popper Ilonkát. (Min-
den külön értesítés helyett.)

Dirnbeck István eljegyezte Ta-
káts Nusikát. (Minden külön érte-
sítés helyett.)

Becker Vilmos Barátáról el-
jegyezte Klein Jolykát Aradról.
(Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Fraubeim János
és Molnár Böske e hó 7-én há-
zasságot kötöttek. (Minden külön
értesítés helyett.)

— **Esküdtétel.** Téves információ
alapján azt írtuk, hogy az állam-
építészeti hivatal tisztviselői letet-
ték az esküt. Illetékes helyen
most azt közlik velünk, hogy az
államépítészeti hivatal tisztviselői
az eskü letételének feltételezését
kérték dr. Marsieu vármegyei pre-
fektustól, aki az ügyet a kor-
mányzó-tanács elé terjeszti.

— **Megnyílik az aradi fa- és
fémipari szakiskola.** Értesítjük az
érdekelteket és növendéke-
ket, hogy a fa- és fémipari szak-
iskola megnyílik. A beiratások f.
hó 11., 12. és 18-án délelőtt 9-
12-ig tartanak meg. Igazgatóság.

— **Halálozások.** Menráth La-
jos, az aradi Közgazdasági Bank
pénztárosa 35 éves korában el-
hunyt. Wágner Antal kádármester
71 éves korában február 7-én el-
hunyt. Temetése február 8-án dé-
után fél három órákor lesz Radnai-
ut 9. számú házából.

— **Harc egy boltért.** Megemlé-
keztünk már arról, hogy Kohn
Andor aradi kereskedő egy kérel-
met nyújtott be a lakáshivatalhoz,
amelyben a Szántó Mór és Társa
Piaza Jancai (Szabadság-tér) nagy
ruháüzlethelyiségét kéri maga ré-
szére elreklvirálni. A kérvény sze-
rint Szántó Mór cégtulajdonos nem
romániai alattvaló és így nem
folytathat itt üzletet. Serese táblá-
bíró lakáshivatali elnök eluta-
sította Kohn Andort keresetével
és indoklásában kimondta azt,
hogy dacára annak, hogy Szántó
nem romániai alattvaló, mégis
bírhathat itt üzlettel, amennyiben a
kormányzó-tanács még nem til-
totta meg és a rekvirálási kér-
vény a békekonzferencia végleges
döntéséig és a békeszerződés rati-
fikálásáig még időelőtti.

— **Jugoszláv követelések be-
szedése.** Az Aradi Általános Ta-
karékpénztár, elsőrendű jogoszlá-
viai összeköttetés révén elvállalja
a jugoszláv területen levő követé-
lések és ugyanott esedékes vál-
tók, utalványok, csekkek beszedé-
sét. A beszedett összegek Aradom
román lebélyegzésű pénzben fi-
zetetnek vissza. Bővebb felvilágo-
sítást az Aradi Általános Taka-
rékpénztárnál Piata Avram Jancai
(Szabadság-tér) 7. sz.

— **Adomány.** A Neuman test-
vérek cég tisztviselői kara, idősb.
Szuchy József ravatalára szánt ko-
szoru megváltása címen 280 koronát
juttatott az aradi Anyavédő
Egyesület céljaira. A nemes szívű
adományért ezuton mond köszö-
netet az elnökség.

— **A Szeres legújabb száma érdekes
tartalommal jelent meg.**

— **Az Aradi Élet legújabb
száma bő és érdekes tartalommal
jelent meg.**

— **Táncoktatás.** Thómes Béla
táncoktató f. hó 10-én, kedd este
ujtanfolyamot kezd a Városligetben.

— **Meghívó.** Az **Elek Keresz-
tény Takarékszövetke-**
zet 1920. évi február hó 15-én (va-
sárnap) délelőtt 11 órákor saját
helyiségében tartandó rendes évi
közgyűlésére a t. tag urakat tisz-
telettel meghívja. Elek, 1920. febr.
8-án Zielbauer Adám elnök. Tárgy-
sorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Az
igazgatóság és felügyelő-bizott-
ságnak jelentése az 1919. évi zár-
számadások előterjesztése a fel-

NYILTER. Popper Irén női kalap szalonját

(Maros-u 1, I. emelet.) megnyitotta.

Atalkításokat legpontosabban és
leggyorsabban vállalom. A n. b.
holgyközönség azizes pártfogását
kérem. 554

mentvények megadása. 3. 15 tagú
választmány megválasztása 8 évre.
4. Egy 5 tagú felszámoló-bizottság
megválasztása 1 évre. 6. 5 fel-
ügyelőbizottsági tag választása 1
évre. 7. Egy új évesoport alakítá-
sa. 8. Két hitelesítő kiküldése. 9.
Indítványok.

Özv. Menráth Józsefné szül.
Steiner Magdolna, mint mélyen
sajtott édesanya a maga, illetve
drága halottam kis fiacskája Lali-
ka, úgy az alólírottak, valamint szá-
mos rokon, ismerős és barátai
nevében is mélyen megtört szív-
vel szomorúan jelentik a felejt-
hetlen jó fiu, hőnszeretett édesapa,
testvér, sógor, nagybácsi, rokon
és jóbarát

Menráth Lajos
az „Aradi Közgazdasági Bank r. t.”
pénztárnoka

f. évi február hó 7-én d. u. fél 4
órákor, ifju és munkás életének
35-ik évében rövid szenvedés és
a halotti szentségek ájtatos fel-
vétele után a Mindenható rendel-
kezéséhez képest történt gyászos
elhunyását.

Az Istenben boldogult földi
maradványai f. hó 9-én délután 4
órákor fognak a zsigmondházi
saját házából a rom. kath. anya-
szentegyház szertartásai szerint az
ujaradi temetőben levő családi sir-
kertben örök nyugalomra helyez-
tetni.

Áltás és béke poraira!
Zsigmondháza, 1920. február
hó 7-én. 10097

Menráth József, Menráth Ilonka
férjhezett Brunnenschenki Ferenoné,
testvérei. Menráth Józsefné szül.
Freund Erzsébet, sógornője. Brun-
nenschenki Ferenc, sógora. Jam-
nitzky család, Wágner család,
nagybácsik és nagynénik. Brun-
nenschenki Lóci, Brunnenschenki
Feri, unokahuga és öccse. Özv.
Friedrich Konrádné, szül. Steiner
Eleonora, keresztanyja. Menráth
Katica férj. Matyók Jánosné, Men-
ráth Mihály, Menráth Béla, Men-
ráth Józsi, Menráth Feri, Menráth
Mariska, unokatestvérei.

Varga Imre utóda, Bobojosé és Szabó
né temetkezési vállalata Arad, Bu-
levardu Regina Maria (Andrássy-tér) 13.

AZ ARADI KÖZGAZDASÁGI BANK
igazgatósága, felügyelő bizottsága és
tisztviselői kara mély megilletődé-
sel tudatja, hogy az intézet alapításától
kezve egyik legjobb tisztviselője,
illetve kártársa

Menráth Lajos,
f. hó 7-én délután rövid szenvedés
után elhunyt.
Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Berg Vilmos férj, József és Kató
gyermekéi, valamint anyja, testvérei,
sógorai, sógornői és az összes rokon-
ság nevében is fájdalomtól megtört
szívvél tudatjuk, hogy a legjobb fele-
ség és anya

Berg Vilmosné
szül. Koch Rozs

folyó évi február hó 5-én este 11 óra-
kor, életének 39 évében hosszas szen-
vedés után jobbra szenderült.
Drága halottunk földi maradványait
f. hó 8-án, vasárnap délután 2 órákor
a Deák Ferenc utcai 80 szám
alatti gyászszobából helyeztük örök
nyugalomra az irr. sírkertbe.

Pihenése csendes, drága emléke áldott
legyen.
Arad, 1920. február 8-án. 555

